

Beslissing

(B)2068
7 mei 2020

Beslissing over de aanvraag tot goedkeuring van het voorstel van de NV ELIA TRANSMISSION BELGIUM voor werkingsregels voor de toegang tot de intraday elektriciteitsmarkt in het kader van de compensatie voor de redispatching en de countertrading voor het congestiebeheer

Genomen met toepassing van artikel 23, § 2, 36° van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. WETTELIJK KADER.....	4
1.1. Wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.....	4
1.2. Verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie van 24 juli 2015 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer	4
1.3. Verordening (EU) 2019/943 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit (herziening)	6
1.4. Verordening (EU) nr. 543/2013 van de Commissie van 14 juni 2013 betreffende de toezending en publicatie van gegevens inzake de elektriciteitsmarkten en houdende wijziging van bijlage I bij Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad.....	8
1.5. Verordening (EU) nr. 1227/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de integriteit en transparantie van de groothandelsmarkt voor energie (Voor de EER relevante tekst)	9
2. ANTECEDENTEN.....	11
2.1. Algemeen.....	11
2.2. Openbare raadpleging.....	12
3. ANALYSE VAN HET VOORSTEL	15
4. BESLISSING.....	18
BIJLAGE 1	19
BIJLAGE 2	20
BIJLAGE 3	21

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (hierna: 'de CREG') onderzoekt hierna de goedkeuringsaanvraag van de NV ELIA TRANSMISSION BELGIUM (hierna: 'Elia') voor werkingsregels voor de toegang tot de *intraday* elektriciteitsmarkt in het kader van de compensatie voor de *redispatching* en de *countertrading* voor het congestiebeheer (hierna: 'de ID Markttoegang Werkingsregels'). Dit gebeurt op basis van artikel 23, § 2, 36° van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: 'de Elektriciteitswet').

De CREG ontving een goedkeuringsaanvraag voor de ID Markttoegang Werkingsregels van Elia op 10 februari 2020, in het Frans. Een Nederlandstalige versie van de ID Markttoegang Werkingsregels werd aan de CREG toegezonden, ter informatie en per e-mail, op 21 februari 2020. Het is de Franstalige versie van de ID Markttoegang Werkingsregels die het onderwerp vormt van de onderhavige beslissing en die als BIJLAGE 1 wordt toegevoegd. De Nederlandstalige versie wordt, ter informatie, toegevoegd als BIJLAGE 2.

Deze beslissing wordt opgesplitst in vier delen. Het eerste deel is gewijd aan het wettelijke kader. In het tweede deel worden de antecedenten van de beslissing, inclusief de openbare raadpleging door de CREG, toegelicht. In het derde deel analyseert de CREG de voorgestelde ID Markttoegang Werkingsregels. Het vierde deel bevat de eigenlijke beslissing.

De onderhavige beslissing werd door het directiecomité van de CREG goedgekeurd tijdens de vergadering van 7 mei 2020.

1. WETTELIJK KADER

1. Dit hoofdstuk herhaalt het wettelijke kader dat van toepassing is op het voorstel van Elia en dat de basis vormt voor de onderhavige beslissing. Het wettelijke kader bestaat uit Europese wetgeving – met name de CACM Verordening en de Verordening betreffende de interne markt voor elektriciteit – en Belgische wetgeving.

1.1. WET VAN 29 APRIL 1999 BETREFFENDE DE ORGANISATIE VAN DE ELEKTRICITEITSMARKT

2. Artikel 23 van de Elektriciteitswet verleent de CREG de bevoegdheid om te oordelen over de regels die de netbeheerder, in casu Elia, hanteert om de congesties in zijn netwerk te beheren. De CREG moet in het bijzonder waken over het transparante en niet-discriminerende karakter van deze methoden.

§ 2. De commissie is belast met een raadgevende taak ten behoeve van de overheid inzake de organisatie en werking van de elektriciteitsmarkt, enerzijds, en met een algemene taak van toezicht en controle op de toepassing van de betreffende wetten en reglementen, anderzijds.

Te dien einde zal de commissie:

(...)

35° op voorstel van de netbeheerder, de methoden goedkeuren die gebruikt zijn om de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur mogelijk te maken, met inbegrip van de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer. Deze methoden zijn transparant en niet-discriminerend. De commissie publiceert de goedgekeurde methoden op haar website;

36° toezien op het congestiebeheer van het transmissienet, met inbegrip van de interconnecties, en de invoering van de regels voor het congestiebeheer. De commissie brengt de Algemene Directie Energie hiervan op de hoogte. De netbeheerder dient bij de commissie, ten behoeve van dit punt, zijn ontwerp van regels voor congestiebeheer in, met inbegrip van de toewijzing van capaciteit. De commissie kan hem op een met redenen omklede wijze verzoeken om zijn regels te wijzigen, met inachtneming van de congestieregels die werden vastgelegd door de buurlanden waarvan de interconnectie betrokken is en in samenspraak met het ACER;

1.2. VERORDENING (EU) 2015/1222 VAN DE COMMISSIE VAN 24 JULI 2015 TOT VASTSTELLING VAN RICHTSNOEREN BETREFFENDE CAPACITEITSTOEWIJZING EN CONGESTIEBEHEER

3. De CACM Verordening bepaalt geharmoniseerde regels voor het beheer van congesties met een grensoverschrijdend karakter. Hiertoe dienen alle transmissiesysteembeheerders (hierna: 'TSB's') in een capaciteitsberekeningsregio een gezamenlijke methodologie te ontwikkelen voor het coördineren van acties voor *redispatching* en compensatiehandel ('*countertrading*'), conform de bepalingen in artikel 35 van de CACM Verordening.

1. Binnen een termijn van zestien maanden na de in artikel 15 bedoelde formele afbakening van de capaciteitsberekeningsregio's werken alle TSB's in elke capaciteitsberekeningsregio een voorstel uit voor een gemeenschappelijke methodologie voor gecoördineerde

redispatching en compensatiehandel. Met betrekking tot dit voorstel wordt een raadpleging overeenkomstig artikel 12 gehouden.

2. De methodologie voor gecoördineerde redispatching en compensatiehandel omvat maatregelen van grensoverschrijdend belang en maakt het voor alle TSB's in elke capaciteitsberekeningsregio mogelijk om fysieke congestie daadwerkelijk te verlichten, ongeacht of de redenen voor die fysieke congestie al dan niet voornamelijk buiten hun regelzone vallen. De methodologie voor gecoördineerde redispatching en compensatiehandel houdt rekening met het feit dat de toepassing ervan een aanzienlijke invloed kan hebben op de elektriciteitsstromen buiten de regelzone van een TSB.

3. Elke TSB kan alle beschikbare opwekkingseenheden en basislasten redispatchen in overeenstemming met de passende mechanismen en overeenkomsten die voor zijn regelzone, inclusief interconnectoren, gelden.

Binnen een termijn van zesentwintig maanden na de formele afbakening van de capaciteitsberekeningsregio's stellen alle TSB's in elke capaciteitsberekeningsregio na raadpleging overeenkomstig artikel 12 een verslag op met een evaluatie van de geleidelijke coördinatie en harmonisatie van de mechanismen en overeenkomsten, inclusief relevante voorstellen. Dit verslag wordt ter beoordeling voorgelegd aan hun respectieve regulerende instanties. De voorstellen in het verslag moeten voorkomen dat deze mechanismen en overeenkomsten de markt verstoren.

4. Elke TSB onthoudt zich van unilaterale of ongecoördineerde maatregelen voor redispatching en compensatiehandel van grensoverschrijdend belang. Elke TSB coördineert het gebruik van middelen voor redispatching en compensatiehandel, rekening houdend met hun impact op de operationele veiligheid en de economische efficiëntie.

5. Voordat middelen voor redispatching en compensatiehandel worden vastgelegd, verstrekken de relevante opwekkingseenheden en basislasten de TSB's de nodige informatie over de tarieven voor redispatching en compensatiehandel.

De tarieven voor redispatching en compensatiehandel zijn gebaseerd op:

a) de tarieven op de relevante elektriciteitsmarkten voor het relevante tijdsbestek, of

b) de kosten van de middelen voor redispatching en compensatiehandel, op transparante wijze berekend op basis van de opgelopen kosten.

6. De opwekkingseenheden en basislasten verstrekken de relevante TSB's van tevoren alle vereiste informatie voor het berekenen van de kosten voor redispatching en compensatiehandel. Deze informatie wordt uitsluitend voor de doeleinden van redispatching en compensatiehandel gedeeld tussen de desbetreffende TSB's.

4. De in artikel 35, eerste lid bedoelde methodologie moet aan alle regulerende instanties van de desbetreffende capaciteitsberekeningsregio ter goedkeuring worden voorgelegd. Dit gebeurt overeenkomstig de bepalingen in artikel 9 van de CACM Verordening.

1.3. VERORDENING (EU) 2019/943 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN 5 JUNI 2019 BETREFFENDE DE INTERNE MARKT VOOR ELEKTRICITEIT (HERZIENING)

5. Artikel 13 van deze Verordening levert de algemene beginselen voor de invoering van de *redispatching* en artikel 16 beschrijft deze implementatievoorwaarden in het congestiebeheer.

Artikel 13 Redispatching

1. *Redispatching van productie en redispatching van vraagrespon is gebaseerd op objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria. Redispatching staat open voor alle productietechnologieën, energieopslag en alle vraagrespon, met inbegrip van deze die in andere lidstaten zijn gevestigde, tenzij dit uit technisch oogpunt niet haalbaar is.*

2. *De middelen waarop redispatching betrekking heeft, worden gekozen uit productie-, energieopslag- of verbruikersinstallaties die gebruikmaken van marktgebaseerde mechanismen; hiervoor vindt een financiële vergoeding plaats. Voor redispatching gebruikte balanceringsenergiebiedingen bepalen niet de prijzen voor balanceringsenergie.*

3. *Niet-marktgebaseerde redispatching van productie, energieopslag en vraagrespon mag uitsluitend worden gebruikt, voor zover dat:*

a) er geen marktgebaseerd alternatief beschikbaar is;

b) alle beschikbare marktgebaseerde middelen zijn gebruikt;

c) het aantal beschikbare elektriciteitsproductie-, energieopslag- of vraagresponinstallaties te klein is om daadwerkelijke mededinging te waarborgen in het gebied waar geschikte productie-installaties voor het verstrekken van de dienst zich bevinden;

of d) de actuele netsituatie leidt op een zodanig regelmatige en voorspelbare wijze tot congestie dat marktgebaseerde redispatching zou resulteren in regelmatige strategische biedingen, die het niveau van interne congestie zouden verhogen, en de betrokken lidstaat heeft met het oog op het aanpakken van deze congesties een actieplan vastgesteld of zorgt ervoor dat minimaal beschikbare capaciteit voor zoneoverschrijdende handel in overeenstemming is met artikel 16, lid 8.

(...)

5. *Overeenkomstig de eisen inzake de instandhouding van de betrouwbaarheid en veiligheid van het net en uitgaande van door de regulerende instanties vastgestelde transparante en niet-discriminerende criteria, zorgen de transmissiesysteembeheerders en de distributiesysteembeheerders ervoor dat:*

(...)

b) passende netgerelateerde en marktgerelateerde operationele maatregelen worden getroffen teneinde neerwaartse redispatching van uit hernieuwbare energiebronnen of door middel van hoogrenderende warmtekrachtkoppeling geproduceerde elektriciteit tot een minimum te beperken;

(...)

7. *Wanneer niet-marktgebaseerde redispatching wordt gebruikt, wordt dit onderworpen aan financiële vergoeding door de systeembeheerder die om redispatching verzoekt aan de beheerder van de productie-, energieopslag- of vraagresponinstallatie waarvoor redispatching plaatsvindt, behalve in het geval producenten die een aansluitovereenkomst hebben aanvaard waarin de vaste levering van energie niet is gewaarborgd. Dergelijke financiële vergoeding is ten minste gelijk aan het hoogste van de volgende elementen of een*

combinatie ervan indien het toepassen van uitsluitend het hoogste zou leiden tot een ongerechtvaardigd lage of een ongerechtvaardigd hoge vergoeding:

a) aanvullende exploitatiekosten als gevolg van redispatching, zoals aanvullende brandstofkosten in het geval van opwaartse redispatching, of back-up-warmtevoorziening in het geval van neerwaartse redispatching van elektriciteitsproductie-installaties die hoogrenderende warmtekrachtkoppeling gebruiken;

b) de netto-inkomsten van de verkoop van elektriciteit op de day-aheadmarkt die de elektriciteitsproductie-, energieopslag- of vraagresponsinstallatie zou hebben geproduceerd zonder het verzoek om redispatching; wanneer financiële ondersteuning wordt verleend aan elektriciteitsproductie-, energieopslag- of vraagresponsinstallaties op basis van het geproduceerde of verbruikte elektriciteitsvolume, wordt de financiële ondersteuning die zou zijn ontvangen zonder het verzoek om redispatching beschouwd als onderdeel van de netto-inkomsten.

Artikel 16 Algemene beginselen inzake capaciteitstoewijzing en congestiebeheer

(...)

4. Marktdeelnemers krijgen de beschikking over de maximale capaciteit van de interconnecties en/of de maximale capaciteit van de transmissienetwerken waarmee grensoverschrijdende capaciteit wordt verzorgd, zulks in overeenstemming met de voor een veilige exploitatie van het netwerk geldende veiligheidsnormen. Compensatiehandel en redispatching, met inbegrip van grensoverschrijdende redispatching, worden gebruikt voor het maximaliseren van de beschikbare capaciteit om de in lid 8 bedoelde minimumcapaciteit te bereiken en een gecoördineerd en niet-discriminerend proces voor grensoverschrijdende corrigerende maatregelen zal worden toegepast om zo'n maximalisering mogelijk te maken, na toepassing van de methodologie van kostendeling bij redispatching en compensatiehandel.

(...)

8. Transmissiesysteembeheerders leggen geen beperking op aan het volume van de interconnectiecapaciteit die aan marktdeelnemers ter beschikking wordt gesteld om congestie binnen hun eigen biedzone aan te pakken of die als middel dient voor het beheren van stromen als gevolg van transacties binnen de biedzones. Onverminderd de toepassing van de derogaties uit hoofde van de leden 3 en 9 van dit artikel en de toepassing van artikel 15, lid 2, wordt dit lid geacht te zijn nageleefd mits de volgende niveaus van beschikbare capaciteit voor zoneoverschrijdende handel zijn bereikt:

a) voor grenzen met een aanpak op basis van gecoördineerde nettotransmissiecapaciteit bedraagt de minimumcapaciteit 70 % van de transmissiecapaciteit, met inachtneming van de operationele-veiligheidsgrenzen, na aftrek van uitvalsituaties, als bepaald overeenkomstig het op grond van artikel 18 van Verordening (EG) nr. 714/2009 vastgestelde richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer;

b) voor grenzen met een stroomgebaseerde aanpak is de minimumcapaciteit een marge die is vastgesteld in het capaciteitsberekenningsproces als beschikbaar voor door zoneoverschrijdende uitwisseling teweeggebrachte stromen. De marge bedraagt 70 % van de capaciteit, met inachtneming van de operationele-veiligheidsgrenzen van interne zoneoverschrijdende kritische netwerkelementen, rekening houdend met uitvalsituaties, als bepaald overeenkomstig het op grond van artikel 18 van Verordening (EG) nr. 714/2009 vastgestelde richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer.

De volledige 30 % kan worden gebruikt voor de betrouwbaarheidsmarges, lusstromen en interne stromen voor elk kritisch netwerkelement.

(...)

1.4. VERORDENING (EU) NR. 543/2013 VAN DE COMMISSIE VAN 14 JUNI 2013 BETREFFENDE DE TOEZENDING EN PUBLICATIE VAN GEGEVENS INZAKE DE ELEKTRICITEITSMARKTEN EN HOUDENDE WIJZIGING VAN BIJLAGE I BIJ VERORDENING (EG) NR. 714/2009 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

6. In artikel 13 van deze verordening wordt gespecificeerd welke informatie moet worden gepubliceerd in het kader van het congestiebeheer.

Artikel 13

Informatie met betrekking tot congestiebeheersmaatregelen

1. Voor hun regelzones zenden de TSB's het ENTSB-elektriciteit de volgende informatie toe:

a) informatie met betrekking tot redispatching per markttimeenheid, waarbij gespecificeerd:

— de ondernomen actie (dat wil zeggen het verhogen of verminderen van de productie, het verhogen of verminderen van de belasting),

— de identificatie, de locatie en het type van de netwerkelementen die betrokken zijn bij de actie,

— de redenen voor de actie,

— de capaciteit die het effect ondergaat van de ondernomen actie (MW);

b) informatie met betrekking tot compensatiehandel per markttimeenheid, waarbij gespecificeerd:

— de ondernomen actie (dat wil zeggen toename of afname van zoneoverschrijdende transacties),

— de betrokken biedzones,

— de redenen voor de actie,

— de wijziging qua zoneoverschrijdende transacties (MW);

c) de kosten die in een bepaalde maand zijn gemaakt ten gevolge van de in de punten a) en b) bedoelde acties en van elke andere remediërende actie.

2. De informatie die is bedoeld

a) in de punten a) en b) van lid 1, wordt zo spoedig mogelijk gepubliceerd, uiterlijk één uur na de bedrijfsperiode, behalve in het geval van redenen die zo spoedig mogelijk worden gepubliceerd, uiterlijk één dag na de bedrijfsperiode;

b) in punt c) van lid 1, wordt uiterlijk één maand na het verstrijken van de maand in kwestie gepubliceerd.

1.5. VERORDENING (EU) NR. 1227/2011 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN 25 OKTOBER 2011 BETREFFENDE DE INTEGRITEIT EN TRANSPARANTIE VAN DE GROOTHANDELSMARKT VOOR ENERGIE (VOOR DE EER RELEVANTE TEKST)

7. De volgende bepalingen verduidelijken de informatie die moet worden gepubliceerd in het kader van deze verordening.

(...)

(4) De groothandelsmarkten voor energie zijn in de hele Unie steeds nauwer met elkaar verbonden. Marktmissbruik in één lidstaat heeft vaak gevolgen voor zowel de groothandelsprijzen voor elektriciteit en aardgas over de nationale grenzen heen als de kleinhandelsprijzen voor consumenten en micro-ondernemingen. Daarom kan de taak om de integriteit van de markten te garanderen niet uitsluitend aan de afzonderlijke lidstaten worden overgelaten. Een sterk grensoverschrijdend toezicht op de markt is essentieel voor de voltooiing van een volwaardig functionerende, onderling gekoppelde en geïntegreerde interne markt voor energie.

(...)

(13) Manipulatie op de groothandelsmarkten voor energie omvat handelingen door personen waardoor de prijzen op een kunstmatig niveau worden gehouden dat niet wordt gerechtvaardigd door de marktwerking van vraag en aanbod, zoals reële beschikbaarheid van productie-, opslag- of transportcapaciteit en vraag. Vormen van markt manipulatie omvatten: het plaatsen en intrekken van valse orders; het verspreiden van valse of misleidende informatie of geruchten via de media, waaronder internet, of langs enige andere weg; het met opzet verstrekken van valse informatie aan ondernemingen die prijsanalyses uitvoeren of marktrapporten publiceren, met als doel het misleiden van marktdeelnemers die handelen op basis van die prijsanalyses of marktrapporten; en het met opzet de indruk wekken dat de beschikbare productiecapaciteit voor elektriciteit, de beschikbaarheid van aardgas of de beschikbare transmissiecapaciteit afwijkt van de feitelijk technisch beschikbare capaciteit, indien dergelijke informatie van invloed is of waarschijnlijk van invloed is op de prijs van voor de groothandel bestemde energieproducten. Manipulatie en de gevolgen ervan kunnen zich voordoen over de grenzen heen, tussen de markten voor elektriciteit en aardgas en tussen financiële en grondstoffenmarkten, waaronder de markten voor emissierechten.

(...)

(26) De handhaving van deze verordening in de lidstaten moet aan de nationale regulerende instanties worden toevertrouwd. Daartoe moeten zij de onderzoeksbevoegdheden krijgen die noodzakelijk zijn voor de efficiënte vervulling van deze opdracht. Deze bevoegdheden worden uitgeoefend in overeenstemming met de nationale wetgeving en kunnen aan passend overkoepelend toezicht worden onderworpen.

(...)

Artikel 2 Definities

Voor de doeleinden van deze verordening wordt verstaan onder:

1) 'voorwetenschap': niet openbaar gemaakte informatie die concreet is en die rechtstreeks of middellijk verband houdt met één of meerdere voor de groothandel bestemde energieproducten en die, indien zij openbaar zou worden gemaakt, een aanzienlijke invloed zou kunnen hebben op de prijzen van deze voor de groothandel bestemde energieproducten. Voor de toepassing van deze definitie gaat het daarbij om:

a) informatie die verplicht openbaar moet worden gemaakt overeenkomstig Verordeningen (EG) nr. 714/2009 en(EG) nr. 715/2009, met inbegrip van richtsnoeren en netcodes die op grond van die verordeningen zijn vastgesteld;

b) informatie met betrekking tot de capaciteit en de benutting van faciliteiten voor productie, opslag, verbruik of transmissie van elektriciteit of aardgas, of informatie over de capaciteit en benutting van lng-installaties, met inbegrip van de geplande of ongeplande niet-beschikbaarheid van deze installaties;

(...)

2) 'marktmanipulatie':

a) het aangaan van een transactie of het geven van een handelsorder met betrekking tot voor de groothandel bestemde energieproducten:

i) die onjuiste of misleidende signalen geeft of waarschijnlijk zal geven met betrekking tot het aanbod van, de vraag naar of de prijs van voor de groothandel bestemde energieproducten;

(...)

b) het verspreiden van informatie, via de media, met inbegrip van internet, of via andere kanalen, die onjuiste of misleidende signalen geeft of waarschijnlijk zal geven met betrekking tot de levering van, de vraag naar of de prijs van voor de groothandel bestemde energieproducten, met inbegrip van de verspreiding van geruchten en valse of misleidende berichten, waarvan de persoon die de informatie verspreid heeft, wist of had moeten weten dat de informatie onjuist of misleidend was.

(...)

Artikel 4 Verplichte openbaarmaking van voorwetenschap

1. Marktdeelnemers maken tijdig en op een doeltreffende manier voorwetenschap publiekelijk openbaar, waarover zij beschikken met betrekking tot bedrijfsactiviteiten of faciliteiten die de betrokken marktdeelnemer, of hun moederonderneming of verbonden onderneming, bezit of controleert, of voor wiens operationele aangelegenheden deze marktdeelnemer of onderneming geheel dan wel gedeeltelijk verantwoordelijk is. Een dergelijke openbaarmaking omvat informatie aangaande de capaciteit en de benutting van de productie-, opslag-, verbruik- en transmissiefaciliteiten voor elektriciteit of aardgas of informatie aangaande de capaciteit en benutting van lng-installaties, met inbegrip van de geplande of ongeplande niet-beschikbaarheid van deze installaties.

(...)

Artikel 5 Verbod op marktmanipulatie Het is verboden zich in te laten, of pogen zich in te laten, met marktmanipulatie van de groothandelsmarkten voor energie.

(...)

Artikel 15 Verplichtingen van personen die beroepshalve transacties tot stand brengen

Personen die beroepshalve transacties in voor de groothandel bestemde energieproducten tot stand brengen en een redelijk vermoeden hebben dat een transactie in strijd is met artikel 3 of 5, stellen de nationale regulerende instantie daarvan onverwijld in kennis. Personen die beroepshalve transacties met betrekking tot voor de groothandel bestemde energieproducten tot stand brengen, stellen doeltreffende maatregelen en procedures vast, en houden deze ook in stand, om inbreuken op de bepalingen van de artikelen 3 en 5 op te sporen.

2. ANTECEDENTEN

2.1. ALGEMEEN

8. Teneinde de verdere integratie van de nationale elektriciteitsmarkten in de Europese Unie te bevorderen en de Interne Energiemarkt te verwezenlijken, trad op 14 augustus 2015 de CACM Verordening in werking. Deze omvat geharmoniseerde regels voor capaciteitstoewijzing, congestiebeheer en het bevorderen van de handel in elektriciteit tussen de lidstaten voor de *day-ahead*- en *intraday*markten van de verschillende biedzones.

9. In de loop van de 16 maanden na de goedkeuring van het voorstel voor de vaststelling van de capaciteitsberekeningsregio's¹ dienden de TSB's van de *Channel* capaciteitsberekeningsregio een gezamenlijk voorstel te ontwikkelen voor een methodologie voor de coördinatie van *redispatching* en compensatiehandel (hierna: 'de *Channel* RD & CT Methodologie', waarbij RD & CT staan voor *redispatching* en *countertrading*). Dit voorstel diende ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de *Channel* regulerende instanties, volgens de bepalingen in artikel 35, eerste lid van de CACM Verordening.

10. Het voorstel voor de *Channel* RD & CT Methodologie werd door de betrokken TSB's ter goedkeuring ingediend in maart 2018. Alle regulerende instanties van de *Channel* capaciteitsberekeningsregio besloten, na een eerder wijzigingsverzoek in september 2018, de *Channel*² RD & CT Methodologie in januari 2019 goed te keuren.

11. De commerciële uitbating van de *Nemo Link* interconnector startte op 31 januari 2019, als een gezamenlijk project van de Belgische en Britse transmissiesysteembeheerders Elia en *National Grid Electricity System Operator* (hierna: 'NGESO'). Deze interconnector vormt sinds zijn operationele inwerkingstelling een nieuwe biedzonegrens tussen België en het Verenigd Koninkrijk³, waarvoor de *day-ahead*- en *intraday*capaciteit wordt berekend en toegekend in overeenstemming met de bepalingen van de CACM Verordening.

12. Naar aanleiding van de inwerkingtreding van *Nemo Link* ontwikkelde Elia werkingsregels om zichzelf toegang te verschaffen tot de lokale en grensoverschrijdende *intraday*markt om congesties op te lossen in het kader van de compensatiehandel op de grens tussen de biedzones BE-GB, op vraag van Elia of NGESO. Het betreft werkingsregels voor een testperiode van één jaar na goedkeuring, in een aantal strikt gedefinieerde situaties. De CREG was nauw betrokken bij het ontwikkelen van het voorstel en de evaluatie van de werkingsregels.

13. Elia diende, op 4 februari 2019, een goedkeuringsaanvraag in voor de ID Markttoegang Werkingsregels bij de CREG.

¹ ACER besliste op 17 november 2016, op vraag van alle regulerende instanties, via Beslissing [06-2016](#) over de afbakening van de capaciteitsberekeningsregio's. De Belgische biedzonegrenzen met Frankrijk en Nederland werden opgenomen in de *Core* capaciteitsberekeningsregio, de biedzonegrens met Groot-Brittannië werd opgenomen in de *Channel* capaciteitsberekeningsregio.

² [Beslissing](#) (B)1894 van 24 januari 2019 over de goedkeuringsaanvraag van de NV ELIA SYSTEM OPERATOR en alle transmissiesysteembeheerders van de *Channel* capaciteitsberekeningsregio voor een gewijzigde gemeenschappelijke methodologie voor gecoördineerde *redispatching* en compensatiehandel en voor een gewijzigd voorstel voor een gemeenschappelijke kostendelingsmethodologie voor *redispatching* en compensatiehandel

³ Op het moment van de goedkeuring van deze beslissing is er nog geen duidelijkheid over de afloop van het proces voor de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie (het zogenaamde brexit-proces).

14. Deze eerste versie van de ID Markttoegang Werkingsregels werd door de CREG aan alle belanghebbenden ter consultatie voorgelegd. Deze openbare raadpleging liep tussen 15 februari en 8 maart 2019 op haar website.

15. Op 4 april 2019 heeft de CREG beslissing (B)1905 genomen, waarin ze onder voorwaarden de toepassing door Elia van het voorgestelde mechanisme voor een testperiode van 1 jaar vanaf 1 mei 2019 tot en met 30 april 2020 goedkeurde. Dit mechanisme werd één enkele keer toegepast, op 11 augustus 2019. De toegang tot de *intraday*markt heeft het met name mogelijk gemaakt om de compensatiekosten te verminderen.

16. Op 7 februari 2020, omstreeks het einde van de testperiode, heeft Elia een nieuwe versie van de regels ingediend, waarin werd gepland om het voorgestelde mechanisme uit te breiden tot de verlichting van de congesties op de assen Horta-Mercator en Horta-Avelin, wanneer de andere as open is. Een Nederlandstalige versie (BIJLAGE 2) van de werkingsregels werd ter informatie door Elia toegezonden op 21 februari 2020.

17. Het voorstel van Elia werd door de CREG gepubliceerd voor openbare raadpleging. Deze openbare raadpleging werd via een nieuwsbrief ter kennis gebracht op 20 maart 2020 en liep op haar website tussen 20 maart en 10 april 2020. De ontvangen antwoorden worden besproken in deel 2.2 hieronder. Conform de bepalingen in artikel 35, § 1 van het Huishoudelijk Reglement van de CREG omvatten de raadplegingsdocumenten het voorstel dat door een derde ter goedkeuring wordt voorgelegd (in casu de ID Markttoegang Werkingsregels).

2.2. OPENBARE RAADPLEGING

18. De openbare raadpleging vermeld in randnummer 17 liep van 20 maart 2020 tot en met 10 april 2020. De CREG heeft drie antwoorden ontvangen: van Northpool Trading Energy, van Febeliec en van de FEBEG. De ontvangen opmerkingen worden hieronder geanalyseerd en van commentaar voorzien door de CREG. Deze drie antwoorden worden als bijlage bij de beslissing van de CREG gevoegd.

19. De CREG dankt de drie marktspelers die gereageerd hebben op de raadpleging voor de toegang van Elia tot de *intraday*markt.

20. Northpool Trading Energy wijst erop dat het transparantieniveau van het mechanisme zoals toegepast in 2019 ontoereikend is en zou moeten worden verbeterd. Northpool Trading Energy wijst er ook op dat het huidige transparantieniveau het niet mogelijk maakt om te voldoen aan de doelstellingen die door REMIT zijn vastgesteld op het vlak van transparantie.

21. De CREG stelt inderdaad vast dat de transparantie-elementen die door Elia in haar voorstel zijn gepresenteerd, niet voldoen aan de vereisten in verband met artikel 13 van Verordening 543/2013 en in verband met REMIT. De CREG wil er ook op wijzen dat de transparantievereisten zoals geformuleerd in artikel 13 van Verordening 543/2013 en in overeenstemming met REMIT lijken te voldoen aan de verwachtingen van de marktspelers. De CREG herinnert Elia er ook aan dat het belangrijk is om deze voorschriften na te leven en om aan de CREG een verslag te verstrekken waarin wordt uitgelegd hoe Elia voldoet aan die vereisten (zie paragrafen 50, 51 en 52).

22. Northpool Trading Energy stelt ook voor om, in het kader van de organisatie van de *countertrading* op Nemo Link, een oproep aan de marktdeelnemers te lanceren om te bieden, om zo de overeenstemmende nominaties op Nemo Link mogelijk te maken.

23. De CREG denkt niet dat het in deze fase opportuun is, gezien het beperkte toepassingsgebied van het voorstel van Elia, om de toekenningsregels voor de beschikbare capaciteiten op Nemo Link aan te passen naar aanleiding van deze beslissing. Voor een dergelijke beslissing is er een ruimere coördinatie en een raadpleging van de marktspelers vereist.

24. Febeg merkt op dat het voorstel van Elia een onbeperkte toepassingsduur heeft en stelt een nieuwe testperiode van het voorgestelde mechanisme voor.
25. De CREG wijst er in dit verband op dat het voorgestelde mechanisme erin voorziet dat het kan worden herzien door een nieuw voorstel van Elia, maar ook op vraag van de CREG. De CREG wil er hier ook op wijzen dat elke herziening gepaard zal gaan met een raadpleging van de marktspelers.
26. Vervolgens stelt Febeg aan de kaak dat Elia toegang heeft tot de *intraday*markt voor de opheffing van de congesties en dat deze toegang indruist tegen de *unbundling*principes.
27. De CREG begrijpt dit standpunt niet goed, aangezien Elia speciaal werd opgericht (en afgescheiden van de productieactiviteiten van Electrabel) om de exploitatieopdrachten van het net te kunnen vervullen (met inbegrip van het beheer van congesties en de balancering) op niet-discriminerende en transparante wijze. De CREG ziet geen verschil in de rol van Elia wanneer die de offertes voor balancering of voor *redispatching* activeert ten opzichte van het activeren van de biedingen van de *intraday*markt. Deze drie interventies hebben een impact op de markt en komen overeen met essentiële opdrachten (het beheer van congesties en de balancering) van Elia. Het Europese doelmodel voor congestiebeheer op de *intraday*markt is een impliciet marktgebaseerd mechanisme, dat het mogelijk maakt om tegelijk (zoals bij de *day-ahead*markt) energie uit te wisselen en congesties te beheren. Het niet-implementeren in *intraday* van een stroomgebaseerd toekenningsmechanisme (het Europese doelmodel) is geen reden om de bestaansredenen van deze *intraday*markt te veranderen. Een stroomgebaseerd toekenningsmechanisme kan niet anders worden ingevoerd dan via een selectie door de TSO van aanbiedingen die door de marktspelers zijn ingevoerd. Een van de voordelen van dit mechanisme is de samenvoeging van de liquiditeit die aanwezig is in de verschillende biedzones voor het congestiebeheer.
28. Febeg wijst er ook op dat aanzienlijke *redispatching*volumes niet per se slecht zijn.
29. In het algemeen is de CREG geen voorstander van mechanismes voor het congestiebeheer op basis van *redispatching*, omdat die leiden tot een minder grote efficiëntie en hogere kosten voor de verbruikers. Net daarom heeft de CREG een stimulerende maatregel ingevoerd opdat Elia de kosten gewijd aan de *redispatching* zou verlagen. De CREG gaat ervan uit dat het de verantwoordelijkheid is van Elia om de kosten voor de *redispatching* zo laag mogelijk te houden.
30. Febeg wijst op een gebrek aan duidelijkheid in de definitie van *redispatching* en van *countertrading* voor een compensatiebieding.
31. De CREG deelt deze visie en vindt dat in het voorgestelde mechanisme het compensatiebid, waarvan de exacte locatie op het continent geen belang heeft, meer aansluit bij een actie van *countertrading*. De oproep aan de *intraday*markt ondersteunt deze interpretatie.
32. Febeg wijst erop dat het in punt 5.2.3 vermelde voorbeeld niet duidelijk is en meldt dat als de as Horta-Mercator niet afgesneden is, de locatie van de compensatiebiedingE belangrijk kan zijn.
33. Om dit punt te verduidelijken, gaat de CREG ervan uit dat de as Horta-Mercator afgesneden moet zijn opdat het voorgestelde mechanisme zou kunnen worden toegepast. Als die as niet afgesneden zou zijn, zou de efficiëntie van het voorgestelde mechanisme inderdaad beperkt kunnen zijn.
34. Febeg stelt de geldigheid van de testperiode ter discussie, omdat er in die periode slechts één activering van het mechanisme heeft plaatsgevonden, zodat de gegrondheid van de door Elia voorgestelde benadering voor de opheffing van de congesties op de assen Horta-Avelin en Horta-Mercator (waarbij de andere as open was), niet kan worden bevestigd.

35. Zelfs al deelt de CREG deze vrees niet op basis van de informatie waarover ze beschikt, toch vraagt de CREG aan Elia, in paragraaf 47 van deze beslissing, om haar een uitgebreid monitoringverslag over dit mechanisme te bezorgen na één jaar gebruik. In dit verslag moet de gegrondheid van de uitgevoerde activeringen worden onderzocht. Dit element zal de CREG in staat stellen om te beoordelen of het mechanisme in de toekomst moet worden aangepast.

36. Ter vervanging van de (rechtstreekse) activering van de biedingen van de *intraday*markt door Elia, doet Febeg een tegenvoorstel op basis van een offerteaanvraag voorafgaand aan elk beroep op capaciteit door Elia.

37. In dit verband wil de CREG erop wijzen dat dit voorstel en de eventuele impact ervan moeten worden onderzocht in het ruimere kader van het congestiebeheer in België (ICAROS-project). In dit kader zou dit voorstel kunnen worden vergeleken met een *redispatching*mechanisme op basis van de markt bij structurele congesties (die te verwachten zijn, of die voortvloeien uit een offerteaanvraag). Een dergelijke anticipatie zou kunnen leiden tot (over het algemeen) inefficiënte arbitrages ten nadele van de verbruikers⁴.

⁴ Zie in dit verband onder meer Lion Hirth: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/194292/1/Market-Based-Redispatch-in-Zonal-Electricity-Markets.pdf>

3. ANALYSE VAN HET VOORSTEL

38. Om de vastheid van de capaciteiten die werden toegekend op de interconnectie met Engeland te garanderen, stelt Elia voor om toegang tot de *intraday*markt te kunnen krijgen in het kader van de compensatie van de *redispatching* en de *countertrading* voor het congestiebeheer op de as Gezelle-Horta en op Nemo Link en om te kunnen voldoen aan de vragen van de Engelse netbeheerder om congesties op zijn net op te lossen.

39. Elia stelt voor om de toepassing van dit mechanisme uit te breiden in het kader van de compensatie van de *redispatching* en de *countertrading* voor het congestiebeheer op de assen Horta-Mercator en Horta-Avelin in het geval de andere as afgesneden zou zijn.

40. Een van de problemen verbonden aan het gebruik van de *intraday*markt voor het beheer van congesties is de afwezigheid van precieze informatie over de locatie met betrekking tot het geactiveerde bod, hetgeen de efficiëntie van de activering voor de opheffing van de congestie tot nul kan herleiden.

41. Daarom is de vraag van Elia om toegang te krijgen tot de *intraday*markt beperkt tot de opheffing van de congesties op Nemo Link en op de as Gezelle-Horta, waarvoor een minder precieze lokalisering (Core-regio – het continent) voldoende is, en tot de assen Horta-Mercator en Horta-Avelin in het geval waarin de andere as afgesneden is en in de mate dat de efficiëntie (gekwantificeerd door de Power Transmission Distribution Factor) van die oproepen tot compensatie de 100 % benadert gezien de in overweging genomen configuraties van het net.

42. In het kader van deze uitbreiding van het toepassingsgebied van de toegang tot de *intraday*markt tot andere assen, vraagt de CREG aan Elia om haar uiterlijk op 1 juli 2021 een verslag over de twaalf voorgaande maanden te bezorgen waarin Elia de gegrondheid van de voorgestelde benadering bekrachtigt.

43. De interconnectie Nemo Link is een dochteronderneming van National Grid Interconnector Holding, die een dochteronderneming is van National Grid (de Engelse netbeheerder) en de Elia-groep. In geval van capaciteitsverminderingen op deze interconnectie kan de winst van de dochteronderneming van Elia worden beïnvloed. Er kan dan ook van worden uitgegaan dat Elia niet volledig neutraal is in het beheer van congesties op deze interconnectie. Dit is eigen aan Nemo Link: op de andere grenzen worden de kosten voor de opheffing van congesties en de congestierentes immers integraal overgedragen naar de tarieven. Wat in de aanvraag van Elia voor problemen kan zorgen, is dus niet zozeer de toegang tot de *intraday*markt om congesties op te lossen (ook al kan dit verzoek enkel worden toegepast op enkele lijnen omwille van de efficiëntie), maar wel het belang van de Elia-groep bij de exploitatie van Nemo Link.

44. Om toegang te krijgen tot de *intraday*markt ageert Elia via een neutrale actor die beschikt over de nodige tools en ervaring. Op vandaag heeft Elia één keer de *intraday*markt betreden, op 11 augustus 2019. In dit verband vraagt de CREG aan Elia om haar ook ten laatste op 1 juli 2021 een tweede verslag te bezorgen over de evaluatie van de uitvoering door deze neutrale marktspeeler van de door Elia aan hem toevertrouwde taak tijdens de afgelopen twaalf maanden.

45. De verslagen waarvan sprake in de paragrafen 42 en 44 hierboven zouden het mogelijk kunnen maken om het mechanisme zo nodig aan te passen.

46. Het gebruik van *redispatching* om congesties op te heffen, zorgt voor veel problemen betreffende de marktwerking. Deze problemen zijn bijzonder groot in het geval van structurele (voorzien en frequente) interne congesties binnen een biedzone waarvan de efficiëntie van de *redispatching* zeer beperkt kan zijn (in het geval van een neerwaartse *redispatching* wordt de

inframarginale rente behouden) en waarvan de prijsverstoringen van de opeenvolgende biedingen op deze *redispatching* en de verstoringen van tussen zones uitgewisselde volumes aanzienlijk kunnen zijn.

47. Net daarom zal de CREG een specifieke monitoring uitvoeren van het congestiebeheer op deze grens en op deze assen, met name op basis van het maandverslag dat door Elia wordt verstuurd in de maanden waarin er een activering plaatsvindt.

48. Dit maandverslag zal, voor elke activering, in het bijzonder betrekking hebben op de reden voor de activering (Elia of National Grid), op het geactiveerde volume om de congestie op te lossen, op de congestieperiode, op het moment waarop National Grid zijn aanvraag heeft gedaan (indien relevant), op het moment waarop Elia toegang kreeg tot de *intraday*markt, op de capaciteiten die op die dag beschikbaar waren in *intraday* op de Belgische grenzen (en op de evolutie van deze waarden in de loop van de dag ten gevolge van de activeringen) en op de totaalcost van de operatie voor rekening van de Belgische verbruiker en gefactureerd aan National Grid. Voor de lijnen die deel uitmaken van het net van Elia zal de volgende informatie eveneens noodzakelijk zijn: de manier waarop de congestie werd gedetecteerd en op basis van welke informatie (DACF, IDCF, ...), het verzadigde element en de kenmerken ervan, de waarde van de vastgestelde congestie en het type (N, N-1, ...). Dit verslag moet ook de totale kostprijs van de in de loop van de maand uitgevoerde activeringen via de *intraday*markt door Elia voor het congestiebeheer, evenals het aantal overeenkomstige evenementen, bevatten.

49. Elia stelt voor om dit maandelijks naar de CREG verstuurd monitoringverslag naar de marktpelers te versturen voor de maanden waarin een activering heeft plaatsgevonden.

50. De CREG stelt vast dat het voorstel van Elia niet voldoet aan alle transparantievereisten die op haar van toepassing zijn krachtens artikel 13 van de Verordening 543/2013 en volgens REMIT. Deze vereisten zijn wel van groot belang voor de CREG, met name gezien de reactie op de raadpleging door de marktpelers.

51. De CREG herinnert Elia ook aan haar verplichting om te voldoen aan die transparantievereisten en vraagt haar om uiterlijk op 8 juni 2020 een verslag te bezorgen aan de CREG waarin Elia aangeeft hoe ze deze transparantievereisten naar behoren naleeft.

52. Om te voldoen aan de vereisten in verband met REMIT in het kader van de implementatie van dit mechanisme, moet Elia volgens de CREG onder meer op de passende website en zodra die informatie tot haar beschikking is en naargelang het geval, de vraag om *countertrading* van National Grid publiceren, evenals de congesties die ontstaan op de assen Gezelle-Horta, op de assen Horta-Mercator en Horta-Avelin (andere as open) en op Nemo Link. In die publicatie moeten de desbetreffende uren en volumes worden vermeld.

53. Hier zou erop moeten worden gewezen dat de vraag van Elia zou kunnen interageren met verschillende mechanismen die worden ontwikkeld en goedgekeurd. Hier dienen de procedures te worden aangehaald die momenteel worden gebruikt in het kader van de stroomgebaseerde marktkoppeling in de CWE-regio (waarin enkele interne lijnen zijn opgenomen), evenals de beslissing van ACER over de berekening van de stroomgebaseerde capaciteiten en de procedure voor de *redispatching* en de *countertrading* die binnen de *Core* capaciteitsberekeningsregio wordt ontwikkeld. In dit verband moet erop worden gewezen dat de CREG aan Elia zal vragen om een herziening van het voorgestelde mechanisme mocht dat nodig blijken.

54. Het voorstel van Elia is marktgebaseerd en beantwoordt dus aan de vereisten van artikel 13 van de Verordening (EU) 2019/942 over het congestiebeheer en het beroep op de *redispatching* in het bijzonder.

55. Om het beroep op een toegang tot de *intraday*markt zoveel mogelijk te beperken vraagt de CREG aan Elia om de werkelijke capaciteit van de interconnecties op basis van de meest recente informatie (in het bijzonder de *Real Time Thermal Rating* voor de ondergrondse kabels) zo goed mogelijk te gebruiken.

56. Om deze redenen heeft de CREG beslist om toestemming te geven voor de toegang tot de *intraday*markt zoals beschreven in het voorstel van Elia voor het congestiebeheer op de drie betrokken assen en voor de vastgestelde netconfiguraties en op verzoek van National Grid.

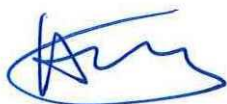
57. Deze goedkeuring wordt verleend, onverminderd de latere beslissingen die noodzakelijk zouden kunnen zijn als gevolg van veranderingen die zouden kunnen worden aangebracht aan operationele procedures voor de exploitatie van de interconnectie als gevolg van een *Brexit* zonder Terugtrekkingsakkoord.

4. BESLISSING

Met toepassing van artikel 23, § 2, 36° van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt beslist de CREG om, om de voorgaande redenen, de goedkeuringsaanvraag van de NV ELIA SYSTEM OPERATOR voor werkingsregels voor de toegang tot de *intraday* elektriciteitsmarkt ter compensatie voor de *redispatching* en de *countertrading* in het kader van het congestiebeheer goed te keuren.

Deze beslissing wordt afhankelijk gesteld van de toepassing door Elia van de transparantievereisten zoals vermeld in paragraaf 51 hierboven en van de door de CREG hierover geformuleerde vereisten in paragraaf 52.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. voorzitter van het directiecomité

BIJLAGE 1

Règles de fonctionnement pour l'accès au marché infra-journalier de l'électricité dans le cadre de la compensation du *redispatching* et *countertrading* pour la gestion de la congestion

Franstalige versie - 7 februari 2020 vergezeld van de brief en de verklarende nota

BIJLAGE 2

Werkingsregels voor toegang tot de *intraday*markt van elektriciteit in het kader van de compensatie van de *redispatching* en *countertrading* voor congestiebeheer

Nederlandstalige versie – 21 februari 2020

Verklarende nota betreffende het nieuwe voorstel voor werkingsregels voor de toegang tot de intraday elektriciteitsmarkt

Nederlandstalige versie – 7 februari 2020

BIJLAGE 3

Antwoorden ontvangen tijdens de openbare raadpleging

1. Northpool Trading – 10 april 2020
2. Febeliec – 10 april 2020
3. FEBEG – 10 april 2020